

Hudák Krisztina, 2014. november 22.

AZ IKON

A 20. század egyik legnagyobb felfedezése az ikon : művészi és lelki téren, az egyetemes művészet egyik legnagyobb kincse.

Mi az ikon? Mi a készítésének a célja?

görög eikón szó=kép, ábrázolás, képmás.

A távoli múlt öröksége? Esztétikai élvezet tárgya? Az ikon Isten kinyilatkoztatott igazsága, szeretete felé fordít, nem kulturális emlék.

Hasonlóképpen: az egyház nem kulturális vagy lelki érték, nem a kultúra része, hanem Isten országának része.

Vagyis:

Az ikon: megfestett teológia, az imádság segítője, nemcsak templomi díszítés.

Az ikon nem azt fejezi ki, amit nézünk, hanem amiben hiszünk, az ikon a hit megfestése.

Az ikonfestészet tükrözi a legmélyebben és a legteljesebben a keresztény hitet, annak mélységét és teljességét.

Az ikon egész kompozíciójának az a rendeltetése, hogy megmutassa a lehetőségeket, az utat Isten felé és feltárja az ember létezésének értelmét.

Nagy Szent Vazul, püspök, teológus (300?): „A képnek szóló tisztelet áthárul az eredetire.”

Az ikonokat, Krisztus és a szentek képeit lehet és kell tisztelni: csókkal, gyertyával, tömjénezéssel, énekkel, stb. DE: nem szabad imádni, mert az imádat egyedül Istent illeti meg.

Lehet-e Istent ábrázolni?

Jézus megtestesülése révén nemcsak Isten, hanem valóságos ember is. Mivel egylényegű az Atyával, ezért Jézus Isten képe emberi alakban, emiatt tehát lehetséges emberi természetét képeken ábrázolni.

Vagyis: Istennek Krisztusban való megtestesülése lehetővé teszi Isten képi ábrázolását, azaz a képi ábrázolás elutasítása egyenlő a megtestesülés elutasításával.

Ez teljesen ellentétes a zsidó hagyománnyal: a Mózesnek adott parancsolatok közül a második parancsolattal: „ Ne csinálj magadnak semmiféle istenszobrot azoknak a képmására, amik fenn az égben, lenne a földön vagy a föld alatt a vízben vannak”. (2 Mózes 20,4.; 5Mózes 5,8.)

A keresztényeknél a zsidó szigor a 3. század elejétől enyhül: jelképeket kezdtek el használni: pl. galamb, hal, stb.